

Методологія рейтингування правничих шкіл

Рейтинг правничих шкіл (далі - рейтинг) має на меті оцінити рівень різних правничих шкіл в Україні, показати, наскільки вони відрізняються між собою, надати інформацію для вступників, щоб сприяти поінформованому вибору місця навчання, та для роботодавців, щоб сприяти поінформованому набору працівників, а також має на меті стимулювати розвиток правничих шкіл та підвищення якості юридичної освіти в Україні.

Розробка та впровадження цього інструменту рейтингування правничих шкіл стали можливими завдяки ініціативі Асоціації правників України за підтримки Програми USAID «Нове правосуддя» та у співпраці з American Chamber of Commerce в Україні, Асоціацією юридичних клінік України, Лігою студентів Асоціації правників України, Проектом ЄС «Право-Justice», Фондацією DEJURE та Forbes Україна.

Дані та критерії, які використовуються в рейтинзі, добирались на основі кількох правил:

1. Інформація повинна бути достовірною та, наскільки це можливо, незалежною від самої правничої школи.
2. Критерії повинні відображати в більшій мірі результати роботи правничих шкіл, в меншій мірі процес надання правничої послуги.
3. Критерії не повинні задвоювати один одного (один параметр не повинен враховуватися в декількох критеріях).
4. Критерії повинні характеризувати явища, які притаманні та важливі для всіх учасників рейтингу.
5. Самі критерії та їх кількість повинні бути такими, щоб рейтинг був доступним і зрозумілим для його учасників та широкого загалу.

Критерії мають різний вплив (вагу) на підсумковий бал правничої школи в рейтингу. Кожному критерію присвоєна своя вага, яка була встановлена на основі попереднього експертного анкетування викладачів та представників правничих професій, що його провела Асоціація правників України, щодо важливості того чи іншого критерію для визначення рівня правничої школи.

Для участі в рейтинзі правничій школі необхідно водночас відповідати двом критеріям:

1. Потрібно мати щонайменше 150 студентів денної форми навчання на бакалавраті (що вступили після повної загальної середньої освіти) та магістратурі, які навчаються на спеціальностях 081 "Право", 6.030401 "Правознавство" та 293 "Міжнародне право". Це число відповідає середньому арифметичному значенню кількості студентів в правничих школах України (без урахування статистичних викидів). Замір відбувається за відкритими даними в Єдиній державній електронній базі з питань освіти, опублікованими станом на найближчу дату до дня заміру.
2. За результатами останнього на дату заміру єдиного фахового вступного випробування щонайменше 60% випускників бакалаврату правничої школи повинні подолати поріг склав/не склав блоку тесту "Право", що є складовою єдиного фахового вступного випробування (ЄФВВ) при вступі до магістратури за правничими спеціальностями за умови, що кількість студентів, які склали ЄФВВ, не менше 10 осіб.

Джерелом даних для рейтингу є Український центр оцінювання якості освіти, який зберігає результати ЄФВВ, єдиного вступного іспиту (ЄВІ), Єдина державна електронна база з питань освіти, в якій зберігаються конкурсні бали вступників та дані про кількість студентів в закладах вищої освіти, а також джерелом є опитування юридичних фірм, що його проведе

Асоціація правників України у співпраці із American Chamber of Commerce в Україні та Forbes Україна.

Критерії та їх вага:

- 1. Рівень професійних знань випускників правничої школи (30%)** визначається на основі середнього балу з блоку тесту “Право” серед випускників бакалаврських програм, які подолали поріг під час останнього проведеного ЄФВВ. Бал учасника рейтингу за цим критерієм розраховується як добуток цього середнього балу та числа 0,3.
- 2. Рівень критичного мислення випускників правничої школи (15%)** визначається на основі середнього балу з блоку тесту “ТЗНПК” серед випускників бакалаврських програм, які подолали поріг під час останнього проведеного ЄФВВ. Бал учасника рейтингу за цим критерієм розраховується як добуток цього середнього балу та числа 0,15.
- 3. Якість освітніх послуг правничої школи з іноземної мови (10%)** визначається на основі різниці між результатом зовнішнього незалежного оцінювання з іноземної мови до навчання на бакалавраті та результатом з єдиного вступного іспиту з відповідної іноземної мови у рік випуску з бакалаврату випускників. Для розрахунку використовуються тестові бали ЗНО та ЄВІ з відповідних блоків тестування як частка набраних тестових балів від максимально можливої їхньої кількості. У розрахунку усереднюються показники усіх учасників ЄВІ, які є випускниками відповідної правничої школи, враховуючи тих, хто не подолав поріг склав/не склав під час ЄВІ. Учасники рейтингу ранжуються за спаданням отриманого числа різниці тестових балів. Найвищий результат отримує 20 балів цього рейтингу, найменший (найбільший від’ємний) - 0 балів. Решта результатів розташовуються між ними за пропорційною шкалою.
- 4. Привабливість магістерських програм правничої школи (10%)** визначається на основі середнього балу з блоку тесту “Право” серед вступників магістерських програм, які подолали поріг під час останнього проведеного ЄФВВ та здобули ступінь бакалавра в іншому закладі вищої освіти. Бал учасника рейтингу за цим критерієм розраховується як добуток цього середнього балу та числа 0,1.
- 5. Привабливість бакалаврських програм правничої школи (10%)** визначається на основі середнього конкурсного балу серед вступників бакалаврських програм з Права та Міжнародного права, які були зараховані до закладу освіти на денну форму та бюджет. Бал учасника рейтингу за цим критерієм розраховується як добуток цього середнього балу та числа 0,1.
- 6. Рівень довіри роботодавців до правничої школи (25%)** визначається на основі опитування юридичних фірм. В опитуванні беруть участь фірми відібрані за таким принципом: 1) топ-30 юридичних фірм відповідно до рейтингу газети “Юридична практика” ТОП-50 провідних юридичних фірм України; 2) від 4 до 6 провідних регіональних фірм Харкова, Львова, Одеси та Дніпра; 3) від 1 до 3 провідних регіональних фірм від інших регіонів України, визначених Асоціацією правників України.

Респондентами від імені компаній під час опитування мають виступати найбільш поінформовані з питань опитування працівники цих компаній (наприклад, керівники або голови HR-департаментів).

Під час опитування респондентам пропонують відповісти на такі запитання:

a. Чи Ваша компанія звертає увагу на те, який університет закінчив кандидат на посаду у Вашій компанії? (Варіанти відповіді “Так”/“Ні”/“Не знаю”). У випадку відповіді “Так” анкета від цієї фірми береться до уваги. У випадку відповідей “Ні”, “Не знаю” анкета від цієї фірми не береться до уваги.

b. Оцініть, будь ласка, від 1 до 10, наскільки ймовірно, що Ваша компанія взяла би на роботу на початкову посаду студента/випускника спеціальності 081 “Право”, 6.030401 “Правознавство” або 293 “Міжнародне право” з кожного з таких закладів вищої освіти? (на

шкалі від 1 до 10, де 1 – за жодних обставин не взяла би, 10 – обов'язково взяла би на роботу). У цьому питанні респондентам пропонується дати відповідь для кожного закладу, який є учасником рейтингу.

Отримані відповіді усереднюються для кожного учасника рейтингу. Учасники рейтингу ранжуються за спаданням отриманого результату. Найвищий результат отримує 50 балів цього рейтингу, найменший - 0 балів. Решта результатів розташовуються між ними за пропорційною шкалою.

Сума балів за усі шість критеріїв рейтингу становить підсумковий рейтинговий бал кожного учасника рейтингу. Для визначення місця в рейтинзі правничих шкіл учасники ранжуються за спаданням свого підсумкового балу. Максимальний можливий підсумковий бал за сумою всіх шести критеріїв – 200 балів